

El Centre Delàs d'Estudis per la Pau és membre de l'ENAAT (European Network Against Arms Trade), del WRI (War Resisters International) i col·laborador del SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute)

DESEMBRE 2014

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

ESPECIAL 15 ANYS D'HISTÒRIA DEL CENTRE DELÀS

– armes
– exèrcits
= + pau

suma't a la **pau**

SUMARI

Quinze anys treballant per la pau i el desarmament 1

Celebració del 15 aniversari 3

«Grandes frases de la historia» 5
El Jueves

«Tráfico de armas» 6
Lluïsat

«¡Dios Mío!» 8
JL Martín

«Deshechos históricos» 9
Julio A. Serrano

«El ataque de los drones» . 10
Mario Morales i Juanjo Cuerdo

Agraïments 11

Quinze anys treballant per la pau i el desarmament

El militarisme es defineix com la capacitat d'influència dels militars sobre el sistema polític fins a l'extrem de condicionar les polítiques d'un govern. I en aquest sentit, en cas de produir-se conflictes, justificar l'ús de la força militar per sobre d'altres tipus de polítiques. Així, el militarisme segueix estant molt present en les relacions internacionals tenint en compte com s'han afrontat alguns dels conflictes dels darrers anys a Palestina, Afganistan, Iraq, Líbia, Síria, Sàhara Occidental... Militarisme que ha anat guanyant influència política a través de l'anomenat *complex militar-industrial*, en el qual es donen cita els interessos dels accionistes de les empreses militars, la corporació militar i alguns polítics.

Els que treballen per a mitigar, reduir i, si és possible, eliminar aquesta negativa influència, ho fan des de distints àmbits. Un és el desarmament, intent que pretén reduir el colossal stock d'armaments existent en el món. Un altre, és el d'articular campanyes a nivell mundial per a prohibir les armes més nocives, com ja va succeir amb les mines antipersona i les de dispersió; també reduir la despesa militar i el nombre de forces armades; combatre les aliances militars així com les polítiques militaristes dels estats. Per últim, i com a alternativa al militarisme, recolzar l'objecció de consciència i la insubmissió als exèrcits.

(► pàg. 1) Les persones que porten a terme aquestes campanyes es situen, generalment, dins l'àmbit pacifista o, com a mínim, dins el treball per una cultura de pau. I articulen el seu discurs conjuntament amb l'anàlisi en favor de la resolució pacífica dels conflictes armats. Aquestes campanyes i accions necessiten informació contrastada, anàlisi de les forces armades, de la despesa militar, del comerç d'armes, la indústria militar i dels conflictes en què es produeixen intervencions militars.

Aquestes són les qüestions a les quals des de l'any 1999 vam decidir dedicar-nos al Centre Delàs d'estudis per la pau de Barcelona. La nostra entitat pren el nom de qui va ser comandant de les forces armades espanyoles, Josep Manuel Delàs, qui durant la dictadura franquista va ser un dels fundadors de la Unión Militar Democràtica (UMD), col·lectiu que va treballar per la instauració de la democràcia a Espanya. Delàs, perseguit com la resta de membres de la UMD, es va exiliar i al seu retorn a Espanya es va convertir en un pacifista radical i antimilitarista. Un exemple que els seus amics vàrem voler recordar quan la seva mort va coincidir amb la creació del centre.

El passat 11 de desembre el Centre Delàs celebrava el 15 aniversari en una jornada en la qual es reafirmaren els seus objectius inicials: investigar les causes del militarisme per avançar pel camí del desarmament cap a una cultura de pau que possibiliti l'eliminació de les guerres; i a la vegada alimentar amb informes i documentació a moviments socials i societat civil que treballa per una justícia social global i aconseguir un món en pau.

Així doncs, des del Centre Delàs hem publicat en 15 anys 500 articles d'opinió i divulgació, molts d'ells publicats a alguns dels mitjans d'informació més rellevants. Hem escrit 13 llibres, 49 informes, 50 números d'aquesta revista, el Materials de Treball, prop de cent enviaments de la revista electrònica butlletí del Centre Delàs, Pau Global, a més de desenes de publicacions en col·laboració amb altres entitats, organitzacions i publicacions. Per altra banda, els membres del Centre Delàs hem impartit més d'un miler de conferències sobre pau i desarmament en actes en els que altres entitats i institucions han requerit la nostra presència. I hem participat en més de 300 ocasions en espais radiofònics i televisius de àmplia difusió. Cal sumar a la presència pública dels nostres membres el treball d'incidència social i política a través de diverses campanyes que promouen el desarmament i la pau, sempre en col·laboració i treballant en xarxa amb altres entitats de pau i amb els moviments socials locals i internacionals per la pau i contra la guerra. Tot això ha sigut gràcies a més de cent persones, voluntàries, activistes, investigadores, en pràctiques que han dedicat part del seu temps durant aquests 15 anys a fer possible que el Centre Delàs siguem avui dia una de les entitats de referència en el treball per la pau i desarmament a casa nostra.

Amb aquest número especial del Materials de Treball volem celebrar el nostre 15è aniversari, amb uns articles molt especials, que serveixen per concienciar i difondre una visió crítica del militarisme i l'armamentisme, els quals són cortesia de la revista *El Jueves*.

CELEBRACIÓ DEL 15 ANIVERSARI

El passat 11 de desembre es va tenir lloc al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona la celebració del 15 aniversari del Centre Delàs. La vesprada es va iniciar amb una taula rodona en la que ens preguntàvem si estem davant d'una remilitarització de les relacions internacionals.

Va comptar amb la presència de quatre experts en la matèria com són el Dr. Arcadi Oliveres, el Dr. Rafael Grasa, La Dra. Helena Torroja i el Dr. Carlos Taibo, en un col·loqui moderat pel periodista Eduard Sanjuán.

La vetllada es va iniciar amb un diàleg entre Pere Ortega (president i fundador del Centre Delàs) i Arcadi Oliveres (fundador també del Centre Delàs),

en que van compartir amb el públic el recorregut del Delàs els últims 15 anys.

A continuació vàrem poder gaudir de la representació d'un fragment de l'obra de teatre *El pes del plom*, de la companyia La Virgueria, dirigida per Aleix Fauró i Isis Martín. Aquest fragment, interpretat per Marina Fita i Carles Gilabert, pertany a una obra que pretén mostrar el que s'amaga darrere del negoci de les armes i les seves conseqüències per a les poblacions que pateixen els conflictes armats.

Finalment, el cantautor de Xàtiva, Feliu Ventura, ens va delectar amb algunes de les seves cançons més compromeses.

«Grandes frases de la Historia», El Jueves

«Tráfico de armas», Lluï sot

TRAS EL EMPAHO DE TURRONES Y CONSUMISMO NAVIDEÑO, EMPEZAMOS UN NUEVO AÑO. TODOS LOS NIÑOS CÁNDIDOS E INOCENTES HAN PEDIDO EN SU CARTA A LOS REYES MAGOS QUE, ADEMÁS DE SUS JUGUETES, TRAIGAN PAZ AL MUNDO. PERO YA BASTA DE PEDIR, ES HORA DE EXIGIR Y ACTUAR! LOS CULPABLES DE LAS GUERRAS SON LOS ESTADOS QUE FABRICAN ARMAS. ESPAÑA ESTÁ EN EL NÚMERO 11 DE ESTE MULTIMILLONARIO NEGOCIO MUNDIAL. SER CONSCIENTES DE LA REALIDAD ES EL PRIMER PASO PARA CAMBIAR EL MUNDO. EMPECEMOS EL 2004 CON BUEN PIE PARA EVITAR QUE ESTE AÑO SEA PEOR QUE EL ANTERIOR.

TRÁFICO DE

Cada minuto, una persona muere víctima de las armas
 Amnistía Internacional e Intermón Oxfam denuncian la proliferación incontrolada de armas a nivel mundial desde el 11-S
 Las ONG lanzan la campaña global "Armas bajo Control" en 60 países

LA "GUERRA CONTRA EL TERRORISMO" HA AUMENTADO EL TRÁFICO MUNDIAL DE ARMAS EN LUGAR DE CONTRIBUIR A SU CONTROL. ES UN PROBLEMA MUNDIAL CON HORRIBLES CONSECUENCIAS LOCALES. ESTE DESCONTROL PERMITE QUE LAS ARMAS LLEGUEN A MANOS DE GOBIERNOS REPRESIVOS Y CRIMINALES. SE NECESITA URGENTEMENTE UN TRATADO INTERNACIONAL QUE PONGA FIN AL SUMINISTRO DE ARMAS A QUIENES COMETEN HOMICIDIOS, TORTURAS, VIOLACIONES Y DESPLAZAMIENTOS FORZOSOS DEBIDO AL ABUSO DE LAS ARMAS.

LA CAMPAÑA **armas control** TRATA DE CONSEGUIR UNA REDUCCIÓN DE LA PROLIFERACIÓN Y EL MAL USO DE LAS ARMAS (SE IGNORA SI EXISTE ALGÚN "BUEN USO") Y CONVENCER A LOS GOBIERNOS PARA ADOPTAR UN TRATADO VINCULANTE SOBRE EL COMERCIO DE LAS ARMAS.

ALGUNOS DATOS QUE HACEN REFLEXIONAR :

LOS 5 MIEMBROS PERMANENTES DEL CONSEJO DE SEGURIDAD DE LA O.N.U. (FRANCIA, RUSIA, CHINA, EEUU Y REINO UNIDO) SON, PRECISAMENTE, LOS RESPONSABLES DEL 88% DE LAS EXPORTACIONES DE ARMAS.

EL COMERCIO MUNDIAL QUE PONE ESTAS ARMAS EN MANOS DE LOS ASEASINOS ES UN GRAN NEGOCIO FUERA DE CONTROL QUE MUEVE MAS DE 24.000 MILLONES DE DOLARES AL AÑO.

EL 42% DE LOS PAÍSES QUE TIENEN LOS PRESUPUESTOS MÁS ALTOS DE DEFENSA ESTÁN ENTRE LOS ÚLTIMOS EN DESARROLLO HUMANO.

AQUÍ, LA ÚNICA CARRERA QUE PODEMOS ESTUDIAR ES LA ARMAMENTÍSTICA

EL 60% DE LAS ARMAS LIGERAS ESTÁ EN MANOS DE CIVILES. LA POSESIÓN DE ARMAS ES PARTE INTEGRANTE DE LA VIDA COTIDIANA DE MUCHOS LUGARES DEL MUNDO.

ARMAS

LA FACILIDAD PARA CONSEGUIR ARMAS FOMENTA LOS CONFLICTOS, LA POBREZA Y LAS VIOLACIONES DE LOS DERECHOS HUMANOS. EL 90% DE LAS ARMAS LIGERAS ILEGALES PROVIENE DE TRANSACCIONES APROBADAS POR LOS ESTADOS.

LA PROLIFERACIÓN Y EL ABUSO DE LAS ARMAS DESTRUYEN LOS MEDIOS DE VIDA DE LOS INDIVIDUOS E IMPIDEN QUE LOS PAÍSES SALGAN DE LA POBREZA.

ES NUESTRO ÚLTIMO MODELO! MATA A TANTA GENTE POR MINUTO QUE, EN VEZ DE CREAR MÁRTIRES, CREA ESTADÍSTICAS...!

MÁS DE 500.000 PERSONAS MUEREN AL AÑO POR DISPARO DE BALA, 1 POR MINUTO. LA MAYORÍA DE LAS VÍCTIMAS SON CIVILES.

300.000 NIÑOS SOLDADOS PARTICIPAN EN CONFLICTOS.

DURANTE LOS ÚLTIMOS 4 AÑOS, EEUU, REINO UNIDO Y FRANCIA HAN RECIBIDO MÁS DINERO DE SUS EXPORTACIONES DE ARMAS AL 3º MUNDO DEL QUE HAN INVERTIDO EN AYUDAS A ESTOS PAÍSES.

EN ESPAÑA, LOS INTERMEDIARIOS DEL COMERCIO DE ARMAS NO ESTÁN OBLIGADOS A PASAR NINGÚN TIPO DE REGISTRO, NI CONTROL, NI INFORMAR SOBRE SUS OPERACIONES, MIENTRAS QUE EL RESTO DE PRODUCTOS PARA LA EXPORTACIÓN DEBEN PASAR ESTRICTOS CONTROLES Y REGISTROS.

HAY 639 MILLONES DE ARMAS LIGERAS EN EL MUNDO, 1 POR CADA 10 PERSONAS, Y CADA AÑO SE FABRICAN 8 MILLONES MÁS. CADA AÑO SE FABRICAN 16.000 MILLONES DE MUNICIONES, MÁS DE 2 BALAS POR HABITANTE DEL PLANETA.

FELIZ Y PRÓSPERO AÑO NUEVO CON LA ESPERANZA DE QUE AMNISTÍA INTERNACIONAL E INTERMÁN OXFAM CONSIGAN LLEVAR LA PAZ A TODOS LOS HOMBRES DE BUENA VOLUNTAD!!!

«¡Dios Mío!», JL Martín

¡Dios Mío!

* JL MARTÍN

EL SEÑOR
BENDICE NUESTRAS
TROPAS

ALÁ
APLASTARÁ
AL INFIEL

DIOS ESTA
CON NOSOTROS

HACIA LA VICTORIA
EN NOMBRE DE ALA

DIOS BENDIGA
NUESTRA NACIÓN

ALÁ ES GRANDE!
MUERTE AL INFIEL!

«Deshechos históricos», Julio A. Serrano

DESHECHOS HISTÓRICOS

JULIO A. SERRANO

EL EMPEÑO DEL SER HUMANO POR MATARSE UNOS A OTROS ES INSACIABLE. DESDE EL SIMPLE PALO A LA CRISIS FINANCIERA, LOS ÚTILES DE MATAR HAN CAMBIADO Y PASADO POR MILES DE FASES. NO OBSTANTE, HA HABIDO EXPERIMENTOS, PROTOTIPOS... INTENTOS DE CREAR ARMAS QUE SE QUEDARON EN RISA Y VERGÜENZA PARA SUS CREADORES. HOY VAMOS A CONOCER ALGUNAS...

ARMAS BOCHORNOSAS

SUSAN MILLER MELKORIT, BECARIA EN LA ASOCIACIÓN NACIONAL DEL RIFLE Y DISEÑADORA DE ARMAS PARA EL "MARIO KART".

(SI TODO EL MUNDO RECIBIESE UNA HOSTIEJA DE PADRE EN EL MOMENTO JUSTO CUANDO SOMOS PEQUEÑOS, NADIE NECESITARÍA ARMAS DE MAYORES.)

EL ESCUDO PISTOLA: EN ALGÚN MOMENTO, A ALGUIEN SE LE OCURRIÓ LA GENIAL IDEA DE CREAR UNA PISTOLA QUE TUVIESE ALREDEDOR DEL CAÑÓN UN GRUESO ESCUDO DE METAL. SIN EMBARGO, NO PENSÓ QUE PARA APUNTAR DEBES SACAR LA CABEZA FUERA DEL ESCUDO (LO QUE LO HACE INÚTIL), Y OBIVIAMENTE, SOSTENER FRENTE A TI Y APUNTAR CON UN ARMA QUE LLEVA ACOPLADO UN ESCUDO DE MÁS DE 45 KILOS ES DIFÍCIL DE PELOTAS.

LOS TORPEDOS KAMIKAZES: DURANTE LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL, LOS JAPONESES CREARON UNOS TORPEDOS TRIPULADOS POR UN SOLDADO, LLAMADOS KAITEN. EL OBJETIVO ES QUE EL PILOTO KAMIKAZE CONDUJERE PERSONALMENTE EL MISIL HACIA EL PUNTO EXACTO DONDE PODÍA HACER MÁS DAÑO.

LOS MISILES NUCLEARES TERMOPOLLIFICADOS: DURANTE LA GUERRA FRÍA, EL REINO UNIDO CREÓ UNOS MISILES CON CABEZA NUCLEAR PARA DEFENDERSE DE LA URSS. EL PROBLEMA ERAN LAS BAJAS TEMPERATURAS, QUE HACÍAN QUE LOS MISILES NO DETONASEN DEBIDO A LA CONGELACIÓN. LA SOLUCIÓN: METER POLLOS VIVOS DENTRO DEL MISIL PARA QUE "INCUBASEN" LAS CABEZAS NUCLEARES.

EL SUBMARINO PORTAAVIONES: LA APARICIÓN DE ESTAS ARMAS SURGIÓ DURANTE LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL. ERA UN SUBMARINO CON UNO O DOS AVIONES EN CUBIERTA, QUE PODÍAN SER DESPLEGADOS DESDE EL MAR. EL PROBLEMA DE ESTE INVENTO ERA QUE MIENTRAS QUE LOS HIDROAVIONES ESTUVIESEN EN CUBIERTA, EL SUBMARINO NO PODÍA SUMERGIRSE. ¡TODO MUY LÓGICO, OIGAN!

EL TANQUE BOB SEMPLE: DURANTE LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL, NUEVA ZELANDA DECIDIÓ CREAR UN TANQUE NACIONAL. COMO NO TENÍAN NI PUTA IDEA, SE INVENTARON UNO MIRANDO FOTOS DE LOS TANQUES AMERICANOS. EL BOB SEMPLE ERA, LITERALMENTE, UN TRACTOR BLINDADO CON CHAPA PARA TEJADOS, CON SEIS TÍOS CON METRALLETAS DENTRO (PUES NI SIQUERA TENÍAN ARTILLERÍA). NO PODÍA CAMBIAR DE MARCHA SIN FRENAR ANTES Y VOLCABA CON SUMA FACILIDAD. ERA TAN MALO QUE NUNCA LLEGÓ A ENTRAR EN COMBATE PORQUE NINGÚN SOLDADO ACEPTÓ TRIPULARLO.

«El ataque de los drones», Mario Morales i Juanjo Cuerda

LOS DRONES SON UNOS SOPHISTICADOS AVIONES SIN TRIPULANTE ARMADOS CON MISILES, OPERADOS POR CONTROL REMOTO...

AL PRINCIPIO, OBAMA NO TENÍA MUY CLARA LA VIABILIDAD ÉTICA DE LA EMPRESA.

PERO UNA VEZ METIDO EN EL AJO SE TIRO DE CABEZA, AUMENTANDO HASTA MÁS DE 19.000 DE ESTOS LETALES APARATOS (A RAZÓN DE 13 MILLONES DE DÓLARES LA UNIDAD).

CADA MARTES, LOS CAPOS DE LA CASA BLANCA DECIDEN A QUIÉN LIQUIDAR EN LA SALA DE CRISIS.

LOS PILOTOS DE CAZAS A LO "TOP GUN" YA SON HISTORIA. LOS NUEVOS SOLDADOS VAN ARMADOS CON JOYSTICKS Y CONTROLAN SUS AVIONES SENTADOS FRENTE A LA PANTALLA DEL ORDENADOR.

OTRA VENTAJA DE LOS DRONES ES SU EFECTIVIDAD EJECUTORA.

EN CASO DE DAÑOS COLATERALES, LA ADMINISTRACIÓN OBAMA TIENE PREVISTO UN SISTEMA DE COMPENSACIONES.

Y ESTO NO ES NADA. YA SE DESARROLLAN ROBOTS DEL TAMAÑO DE UNA MOSCA PARA LABORES DE ESPIONAJE Y GUERRA SUCIA.

MARIO MORALES & Juanjo Cuerda

Moltes gràcies a les persones voluntàries, estudiants en pràctiques, col·laboradors i membres que han fet i fan possible la feina del Centre Delàs:

Albert Orta
Adrià Borrell
Ainhoa Díaz
Ainhoa Ruíz
Aitor Txabarri
Alba Rivero
Alejandro Pozo
Alex Sànchez
Andreu Gual
Anna Escoda
Anna Gudiol
Anna Sánchez
Anna Sangrà
Antía García
Arnau Gómez
Arnau Jordà
Axel Thamers
Blanca Camps Febrer
Blanca Nogueras
Brian Russell
Caleig Nowlin
Camino Simarro
Carles Blanco
Carme Romia
Caroline Kroger
Caterina Tarrès
Claire Longley
Cristina Mediavilla
Eduardo Melero
Edward Blunt
Eira Massip
Èlia Susanna

Enric Prat
Francesc Benítez
Francisco Cano
Gabriela Serra
Gemma Amorós
Gemma Artigas
Georgina Abel
Gemma Xarles
Gisela Miñana
Hernando Garzón
Irene Carbó
Isis Miro
Joan Farrés
Jonatan Soriano
Jordi Alsina
Jordi Calvo Rufanges
Jordi Foix
José Luís Gordillo
José Toríbio
Juan Sebastián Gómez
Kelly Cabana
Laia Majó
Lídia Rivero
Marc Rodríguez
Maria de Lluç Bagur
Maria Mayral
Maria Teresa Jurado
Marina Perejuan
Marina Serra
Mark Juditz
Marta Alemany
Marta Castellnou

Mathias Eistrup
Maties Llorente
Mia López
Miquel González
Moara Crivelente
Mònica Isabel Zepeda
Montse Mayat
Nina Gasol
Oriol Camprodón
Paula Ramos
Paloma Pedreira
Pedro Paradís
Pere Ortega
Roger Bruguera
Sabina Puig
Sara Gómez
Silvia Corti
Susanna Soler
Teresa de Fortuny
Teresa Macià
Tica Font
Tomàs Gisbert
Txus Delgado
Valentina Saini
Verònica Melo
Vladimir Andric
Xavier Bohigas
Xavier Garí
Xema Moya
Xènia Solé
Yago Calbet

I gràcies també a totes les organitzacions, col·lectius i institucions que treballen per la pau i el desarmament!

- armes
- exèrcits
= + pau

suma't a la **pau**